

Valsts ieņēmumu
dienests

Informatīvais materiāls

Neapliekamais minimums un atvieglojumi Ukrainas civiliedzīvotāju ienākumiem, pabalsti un atlīdzība par izmitināšanu

- 2022. gada 12. maijā Saeimā pieņemts likums "Grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā", kas 2022. gada 18. maijā publicēts oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" Nr. 95 (2022/95.3) un stājas spēkā 19. maijā.
- 2022. gada 18. maijā Saeimā pieņemts likums "Grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā", kas 2022. gada 26. maijā publicēts oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" Nr. 101A (2022/101A.1).
- 2022. gada 22. septembrī Saeimā pieņemts likums "Grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā", kas 2022. gada 23. septembrī publicēts oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" Nr. 185A (2022/185A.3) un stājas spēkā 24. septembrī. Grozījumi cita starpā nosaka nodokļu piemērošanas kārtību Ukrainas civiliedzīvotāja pašnodarbinātības uzsākšanas pabalstam un fiziskās personas ienākumiem no sev piederoša nekustamā īpašuma izīrēšanas (par samaksu) Ukrainas civiliedzīvotājiem.

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumi

Ukrainas civiliedzīvotāju – nerezidentu ienākumiem Latvijā ir tiesības piemērot ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamo minimumu 250 *euro* mēnesī un atvieglojumu par apgādībā esošu nepilngadīgu bērnu, kas uzturas Latvijā, 250 *euro* mēnesī.

Atvieglojumu par apgādībā esošu nepilngadīgu bērnu piemēros vienam no nepilngadīgā bērna vecākiem vai ārkārtas aizbildnim.

Neapliekamo minimumu un atvieglojumu par apgādībā esošu nepilngadīgu bērnu piemēro tikai vienā darba vietā.

Tiesības piemērot atvieglojumu par apgādībā esošo nepilngadīgu bērnu ir arī tad, ja bērns:

- saņem ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamus ienākumus, kuru kopējais apmērs nepārsniedz atvieglojuma apmēru (2022., 2023. un 2024. gadā - 250 *euro* mēnesī);
- saņem sezonas laukstrādnieka ienākumus;
- vasaras brīvlaikā (no 1.jūnija līdz 31.augustam) saņem ar algas nodokli apliekamus ienākumus.

Atvieglojumu piemērošana

Neapliekamo minimumu un atvieglojumu par nepilngadīgu bērnu piemēro darba devējs.

Darba devējs Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS) ir tiesīgs pieprasīt Valsts ieņēmumu dienestam izziņu ar informāciju, vai attiecīgajam darbiniekam pie šī darba devēja ir tiesības piemērot neapliekamo minimumu un atvieglojumu par nepilngadīgu bērnu.

Nepilngadīgam bērnam no Ukrainas, kura darba devējam ir Valsts ieņēmumu dienesta izsniegtā izziņa (kas pielīdzinātā algas nodokļa grāmatiņai), strādājot vasaras brīvlaikā, arī ir tiesības uz neapliekamā minimuma piemērošanu 250 *euro* mēnesī.

Iesniegumu izziņas saņemšanai iesniedz brīvā formā Elektroniskās deklarēšanas sistēmā sadaļā "Sarakste ar VID". Iesniegumā norāda darbinieku, kura algai darba devējs piemēros neapliekamo minimumu un atvieglojumu par bērnu, vārdu, uzvārdu un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes piešķirto personas kodu.

Elektroniskās deklarēšanas sistēmā Valsts ieņēmumu dienesta izsniegtā izziņa par attiecīgā darba devēja tiesībām piemērot Ukrainas civiliedzīvotājam – nerezidentam neapliekamo minimumu un atvieglojumu par nepilngadīgu bērnu, pielīdzināma algas nodokļa grāmatiņai.

Nodokļa aprēķināšana un ieturēšana

Darba devējs, kuram Valsts ieņēmumu dienesta izziņā dotas tiesības piemērot neapliekamo minimumu un atvieglojumu par nepilngadīgu bērnu, algota darba ienākumam, ienākuma izmaksas vietā piemēro iedzīvotāju ienākuma nodokli:

- 1) 20 % — mēneša ienākumiem līdz 1667 *euro*;
- 2) 23 % — mēneša ienākumu daļai, kas pārsniedz 1667 *euro*.

Pirms nodokļa aprēķināšanas no ienākuma atskaita nerezidentam piemērojamos attaisnotos izdevumus (valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, neapliekamo minimumu un atvieglojumu par nepilngadīgu bērnu).

Ja Ukrainas civiliedzīvotājs – nerezidents Latvijā saņem tikai algota darba ienākumus, tad darba devēja ieturētais iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir galīgs un Ukrainas civiliedzīvotājam nav jāiesniedz gada ienākumu deklarācija.

Darba devēji neapliekamo minimumu un atvieglojumus sāk piemērot ar 2022. gada 27. maiju un pārrēķinu par iepriekšējo periodu par visu 2022. gadu neveic.

Ja ir saņemti gan algota darba ienākumi, gan no reģistrētas saimnieciskās darbības Latvijā, primāri neapliekamo minimumu un atvieglojumu par nepilngadīgu bērnu piemēro darba devējs, ja ir saņemta izziņa no Valsts ieņēmumu dienesta.

Gada ienākumu deklarācijā neapliekamo minimumu un atvieglojumu par nepilngadīgu bērnu aprēķina un piemēro tikai par saimnieciskās darbības reģistrācijas periodu vai periodu, par kuru saņemts cits ar progresīvo nodokļa likmi apliekams ienākums.

Darba devēja pārskati

Darba devējs par izmaksātajiem ienākumiem iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā darba devēja ziņojumu¹, iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārskatu par nerezidentu gūtajiem ienākumiem un samaksāto nodokli Latvijas Republikā² un paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām³.

Paziņojumā par fiziskajai personai izmaksātajām summām izmanto ienākumu veidu kodu – 1066 "Ukrainas civiliedzīvotāja darba alga".

Ukrainas civiliedzīvotāju pabalsti

Ukrainas civiliedzīvotājam, uzsākot darba tiesiskās attiecības, ir tiesības saņemt vienreizēju nodarbinātības uzsākšanas pabalstu vienas minimālās mēneša darba algas apmērā.

Ukrainas civiliedzīvotājam, kurš pēc 2022. gada 24. februāra ir reģistrējies Valsts ieņēmumu dienesta nodokļu maksātāju reģistrā kā pašnodarbinātā persona, ir tiesības uz vienreizēju pabalstu pašnodarbinātības uzsākšanai vienas minimālās mēneša darba algas apmērā. Minētais pabalsts netiek aplikts ar iedzīvotāju ienākuma nodokli un no tā netiek veiktas valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.⁴

Ukrainas civiliedzīvotājiem ir tādas pašas tiesības uz sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību, kādas [Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā](#) noteiktas Latvijas pilsoņiem. Valsts un pašvaldību izmaksātos sociālā nodrošinājuma pabalstus neapliek ar iedzīvotāju ienākuma nodokli.

Ienākuma izmaksātājam – iestādei paziņojums par fiziskajai personai izmaksātajām summām Valsts ieņēmumu dienestā nav jāiesniedz, izmaksājot pabalstus no budžeta, atlīdzību par aizbildņa pienākumu pildīšanu un atlīdzību par audžuģimenes pienākumu veikšanu un summas, kas izmaksātas uz valsts vai pašvaldību institūciju lēmumu pamata, sniedzot palīdzību stihiskas nelaimes gadījumā vai citos ārkārtas gadījumos.⁵

Atlīdzība (kompensācija) par Ukrainas civiliedzīvotāju izmitināšanu

Fiziskā persona, kura sev piederošā mājoklī **bez maksas** izmitina vienu vai vairākus Ukrainas civiliedzīvotājus (turpmāk - izmitinātājs), ir tiesīga no pašvaldības saņemt atlīdzību ar izmitināšanu saistītu papildu izmaksu **kompensēšanai** 100 *euro* mēnesī

¹ Ministru kabineta 2010. gada 7. septembra noteikumi Nr. 827 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli".

² Ministru kabineta 2010. gada 21. septembra noteikumu Nr. 899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" 4. pielikums.

³ Ministru kabineta 2021. gada 7. septembra noteikumi Nr. 610 "Noteikumi par paziņojumā par fiziskajai personai izmaksātajām summām iekļaujamo informāciju".

⁴ Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likuma 7. panta septītā daļa.

⁵ Ministru kabineta 2010. gada 21. septembra noteikumu Nr. 899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" 118.2. un 118.4. apakšpunkts

par pirmo izmitināto personu un 50 *euro* mēnesī par katru nākamo izmitināto personu, bet ne vairāk kā 300 *euro* mēnesī par vienā mājoklī izmitinātām personām un ne ilgāk kā 120 dienas.⁶

Atlīdzība izmitinātājam ir pielīdzināma kompensācijai un netiek ietverta gada apliekamajā ienākumā un netiek aplikta ar iedzīvotāju ienākuma nodokli.⁷

Minētā atlīdzība netiek ietverta gada apliekamajā ienākumā un netiek aplikta ar iedzīvotāju ienākuma nodokli arī tad, ja tā izmaksāta fiziskai personai (izmitinātājam), kura ir reģistrējusi saimniecisko darbību (sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana) vai ir paziņojusi Valsts ieņēmumu dienestam par saimnieciskās darbības neregistrēšanu saistībā ar ienākumu gūšanu no nekustamā īpašuma (veic paziņoto saimniecisko darbību).

Izmaksātājam (pašvaldībai) par personai (izmitinātājam) izmaksāto atlīdzību nav pienākums nosūtīt paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām Valsts ieņēmumu dienestam.⁸

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 26.05.2022.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 09.01.2024.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt [Elektroniskās deklarēšanas sistēmas](#) sadaļā "Sarakste ar VID"

⁶ Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likuma 7.¹panta pirmā daļa

⁷ Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likuma 7.¹panta septītās daļas 1.punkts

⁸ Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumu Nr.899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība"" 118.5 apakšpunkts